

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 241
din data de 19.06.2024

Dosar nr. 676/2022

Petiția nr. 6551/21.09.2022

Petent: ...

Parte reclamată: Casa Victoria Anina

Obiect: posibilă faptă de discriminare întrucât nu a beneficiat de cazare corespunzătoare în unitatea hotelieră reclamată

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. ... cu domiciliul în ...

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamaților

2. Casa Victoria Anina cu adresa în orașul Anina, DN 58 nr. 38-28, jud. Caraș-Severin,
e-mail: selinvictor@yahoo.com

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 6551/13.10.2022 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 7250/13.10.2022 fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu în data de 07.11.2022. Prin citație, petentei i s-a solicitat să depună la dosarul cauzei o împuternicire de reprezentare din partea mamei sale, persoană vătămată, sau înscrisuri) care să dovedească calitatea de însoțitor, precum și certificatul de handicap al mamei sale. De asemenea, i s-a solicitat să depună probele care dovedesc existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare la care a fost supusă petenta și mama sa, inclusiv declarații scrise pe propria răspundere, semnate olograf, ale martorilor.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. La termenul stabilit părțile au fost absente.
7. Plicul cu citația adresată părții reclamate a fost returnată instituției pe motiv că *"În Anina nu există casa Victoria. Destinatar necunoscut."*
8. Părții reclamate i-a fost comunicată citația și via e-mail. Acesta răspunde prin adresa înregistrată sub nr. 7892/04.11.2022

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

9. Prin petiția înregistrată sub nr. 6551/21.09.2022 petenta susține că împreună cu mama sa, persoană cu handicap, având amputat un picior, și-a programat un concediu împreună, dorind să viziteze Maramureșul și partea de vest a țării.
10. A sunat pe la jumătatea/sfârșitul lunii august pentru rezervare la Casa Victoria Anina, DN58 38-28, Anina 325100, pentru perioada 10 - 11 septembrie, precizând faptul că există și o persoană cu dizabilități, în cărucior, care nu se poate deplasa și a întreat/a accentuat faptul că are nevoie ca la locația respectivă să fie rampă și ușa largă la baie. Răspunsul a fost *"DA, avem"*.
11. Doar că, atunci când au ajuns la locație, au constatat că ușa la baie era mică/îngustă și nu s-a putut intra la baie cu căruciorul. Ajungând destul de târziu la pensiune și negăsind pentru acea noapte cazare în altă parte, mama petentei a fost nevoită să stea în condiții necorespunzătoare.
12. Petenta nu înțelege cum i s-a acordat autorizație pensiunii, deoarece au fost cazate într-o cameră fără geamuri, în spatele casei, probabil a fost o pivniță, transformată ulterior în camera.
13. Petenta mai arată că s-a confruntat și cu alte situații de acest gen când pleacă în vreo „drumeție”, fiind nevoită să caute pe drumurile publice stații gen Petrom sau Rompetrol (dar nu la toate), fiind singurele benzinării care oferă condiții pentru a intra la toaletă cu cărucior; benzinăriile relativ recent construite OMV, MOL, Lukoil, nu au toalete pentru persoanele cu dizabilități (sau măcar uși largi și spații mai mari, pentru a putea intra cu cărucior).

Susținerile părții reclamate

14. Prin punctul de vedere depus și înregistrat sub nr. 7892/04.11.2022 partea reclamată susține că este proprietarul casei/unității hoteliere și în luna septembrie la CASA VICTORIA ANINA nu au fost cazate persoane cu dizabilități, în cărucior cu roțile și nici o persoană cu numele petentei.
15. Mai mult, în documentele firmei nu a găsit nici o copie de factură fiscală eliberată pe numele petentei și presupune că aceasta a fost cazată la altă casă sau pensiune și a confundat-o cu Casa Victoria Anina.

IV. Cadrul legal aplicabil

16. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 - Statul roman

„(3) România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4 - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 15 - Universalitatea

„(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

” (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.”

Art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”

O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată

Art. 2

„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Art. 20

(6) „Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”

Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale

Art. 14 Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Legea nr. 448/2006 din 6 decembrie 2006, republicată privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap

Ordinul nr. 27/07.02.2024 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 120/12.02.2024

Art. 71

”(1) Petentul, respectiv persoana interesată are obligația să dovedească existența unor fapte care permit presupunerea existenței unei discriminări directe sau indirecte.

(2) Petițiile care nu sunt însoțite de nicio probă utilă, necesară, concludentă și pertinentă se clasează în procedură de admisibilitate. Simplele acuzații nu constituie un mijloc probator.

(3) Persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea însoțită de probe îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament.”

V. Motivele de fapt și de drept

17. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare republicată. Astfel, Colegiul analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II

Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000.

18. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege, și care are drept scop sau efect un tratament injust raportat la o speță dată.

19. În fapt, Colegiul Director reține faptul că petenta, împreună cu mama sa, persoană cu handicap, deplasabilă în cărucior, reclamă că a vrut să se cazeze în unitatea hotelieră reclamată dar nu a beneficiat de cazare corespunzătoare (nu exista rampă, ușa de la baie mică/îngustă și nu a putut intra la baie cu căruciorul).

20. Colegiul director urmează să analizeze în ce măsură faptele sesizate de către petentă sunt de natură discriminatorie.

21. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;
- tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

22. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de art. 2 alin. (1) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. (1) deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. (1), și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

23. Colegiul director reiterează că un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin. (1). În acest sens Colegiul Director reține că **O.G. nr. 137/2000** nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare („rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală,

vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”), criteriile *expressis verbis* enumerate de lege fiind completate cu sintagma „sau orice alt criteriu”, ceea ce, practic, oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare.

24. Chiar și în ipoteza în care criteriul invocat ar putea fi încadrat în categoria “*orice alt criteriu*”, acesta trebuie să reprezinte o caracteristică specifică a persoanei care se consideră discriminată, caracteristică care să aibă un caracter inalterabil (ex. gen, culoarea pielii, vârsta, dizabilitatea, boală cronică etc.) și deci care nu poate fi schimbată prin voința individului, sau care să aibă un caracter identitar, care să fie parte a identității individului (ex. religie, convingeri, etc.), într-un mod similar criteriilor protejate de lege.

25. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

26. În ceea ce privește probarea faptelor de discriminare, Colegiul director arată că în domeniul discriminării, sarcina probei este împărțită între petent și reclamat (O.G. nr. 137/2000).

27. În cauza *S. Coleman v. Attridge Law, Steve Law* și în cauza *Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV*, Curtea Europeană de Justiție a statuat că aceleași reguli privind sarcina probei se aplică și hărțuirii, de vreme ce aceasta reprezintă o formă de discriminare. Curtea Europeană de Justiție a arătat că, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise (*n.n. în cauza Coleman o discriminare pe criteriul de dizabilitate, în cauza Centrum o discriminare pe criteriu de origine rasială sau etnică*). Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții menționați ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (*a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008*).

28. Împărțirea sarcinii probei este un principiu aplicat ferm în domeniul discriminării de Curtea Europeană de Justiție (ex.: *Vasiliki Nikoloudi împotriva Organismos Tilepikoinonion Ellados AE*, 10 martie 2005, *Regina împotriva Secretary of State for*

Employment, ex parte Nicole Seymour-Smith și Laura Perez, 9 februarie 1999, B. F. Cadman împotriva Health & Safety Executive, 3 octombrie 2006, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding împotriva Feryn NV, 10 iulie 2008, Jämställdhetsombudsmannen împotriva Örebro läns landsting, 30 martie 2000). Acest principiu este aplicat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului: „în această materie [a discriminării] se aplică inversarea sarcinii probei, astfel dacă un aplicant arată existența unui tratament diferențiat, Guvernul are obligația de a demonstra că această diferențiere de tratament este justificat obiectiv” (D.H. și alții împotriva Cehiei, 13 noiembrie 2007, Sampanis și alții împotriva Greciei, 5 iunie 2008); „privind existența elementelor susceptibile de a constitui probe pentru a transfera sarcina probei către stat, nu există impedimente procedurale în a admite probe sau formule predefinite aplicabile în aprecierea acestora; o astfel de concluzie este sprijinită de evaluarea liberă a probelor, inclusiv un astfel de raționament decurge din faptele și observațiile părților contractante; probele pot decurge din coexistența a unor indicii ori prezumții suficient de puternice, precise și concordante; în plus, nivelul convingerii necesare pentru a ajunge la o concluzie particulară și, referitor la acesta, privind distribuirea sarcinii probei este legat intrinsec de specificitatea faptelor, natura susținerilor și dreptului invocat” (D.H. și alții împotriva Cehiei, 13 noiembrie 2007, Sampanis și alții împotriva Greciei, 5 iunie 2008).

29. Raportat la materialul probatoriu existent la dosarul cauzei, Colegiul director reține faptul că petentei i s-a solicitat să depună la dosarul cauzei o împuternicire de reprezentare din partea mamei sale, persoană vătămate, sau înscrisuri) care să dovedească calitatea de însoțitor, precum și certificatul de handicap al mamei sale. De asemenea, i s-a solicitat să depună probele care dovedesc existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare la care a fost supusă petenta și mama sa, inclusiv declarații scrise pe propria răspundere, semnate olograf, ale martorilor.

30. Colegiul director constată că la dosarul cauzei s-au depus cărțile de identitate ale petentei și ale mamei sale, certificat de încadrare în grad de handicap accentuat, cu valabilitate permanentă, fără alte mijloace de probă care să poată proba cele susținute în petiție.

31. Raportat la punctul de vedere al părții reclamate, Colegiul director reține că în perioada în care petenta afirmă că s-a cazat, nu figurează nici o persoană cu numele acesteia nici persoane cu dizabilități, în cărucior cu roțile, mai mult, în documentele firmei nu a găsit nici o copie de factură fiscală eliberată pe numele petentei.

32. Având în vedere considerentele de mai sus, analizând înscrisurile depuse la dosar și susținerile părților, Colegiul director constată că nu au fost depuse probe care să dovedească existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare sesizate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi a membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele prezentate nu reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. (1) al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; *fapta sesizată nu se confirmă, lipsă probe*;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** cu modificările și completările ulterioare, republicată și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru

DIACONU Adrian – Nicolae - Membru

GRAMA Horia - Membru

JURA Cristian - Membru

MOȚA Maria - Membru

POPA Claudia Sorina - Membru

RAIU Cătălin - Membru

SĂVULESCU Radu - Cosmin - Membru

*Data redactării: 24.07.2024
Redactată și motivată F.L.I.*

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.